19-ter Jahrgang Nr. 113. Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 14. Oktober. 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 5ctr. W.
Halbjährig 4 Gulden 5ctr. W.
Vierteljährig 2 Gulden 5ctr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. 5. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. 5. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. 5. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach anliegendem Tariff berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דריימאָל.

redaction u. administration befinden sich: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 5ctr. W.
Halbjährig 4 Gulden 5ctr. W.
Vierteljährig 2 Gulden 5ctr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. 5. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. 5. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. 5. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach anliegendem Tariff berechnet.

redaction u. administration befinden sich: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 5ctr. W.
Halbjährig 4 Gulden 5ctr. W.
Vierteljährig 2 Gulden 5ctr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. 5. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. 5. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. 5. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach anliegendem Tariff berechnet.

1887 113. ניינצעהנטער יאהרגאנג נר. Erscheint wöchentlich dreimal. מדאפעסט, פרייטאג כו׳ תשרי, תרמ״ח.

פאָליטישע איבערזיכט.

מיט דער ווידערקעהר דעם הערבסטעס נעשטאַלטעט זיך דאס פאָליטישע לעבען, וועלכעס איבערגעגס הייער אויך אים זאמטער אן בעוועגט־הייט ניכטס צו ווינשען איבריג ליעסס, נאך רעגער אלס ביז עטצט. אין אללער הערדען לאנדערן וואורדען דיא פארלאמענטע ווידער אינבעריפען אונד מאן ווידמעט זיך אין דען אנגעגרען אנגעלעגענהייטען יענע אויפמערקזאמקייט, וועלכע איהנען דורך דיא פארלאמענטספעריען צו גינסטען דער אויסארטען פארגאנג ענטצאגען וואורדע.

ביי אונז צוליאנדע איזט עס דיא מארגען אים אבערהויז אונד אם מאנטאג אים אבגעארדנעטען הויז בעגעגענדע אדרעסס־דעבאטע, וועלכע דיא גראפס־טע אויפמערקזאמקייט אויף זיך לענקט.

זא אפט דער קאנגרעס דען רייכסטאג דורך איין טהראנרעדע עראפענעט, באנאוואר־טעט דער רייכסטאג דיעזע אנוואָרט נעגנס מאן אדרעסס. דא אבער יעדע פאר־טיא דיא אנטוואָרט אנדערס האבען וויל, מוסס איבער דיא אדרעסס דעבאטטירט ווערדען. נא־טירליך ווירד דיא אדרעסס דער ליבעראלען פארטהייא, וועלכע מאקט פאלק מייסטערהאפט פעראפאססט האט, פאן דער מאיאָרטאָט דעם הייז־זעס אנגענאמטען ווערדען; אבער אין דער אדרעסס־דעבאטטע ווערדען דיא רעדנער דער פערשיעדענען פארטהייען איהרע מיינונגען איסערן, וואבייא עס אן פאָרווירפען דער אפפאָזיציאללען פארטהייען נגנען דיא רעגיערונג גשיעסס נכטס פעהלען ווירד. מאן דעהט דיעזער דעבאטטע מיט שפאנונג ענט־נעגען.

* * *

דיא ביידען אמטסבלאטטער אין בודאפעסט אונד ווען פעראפפענטליכען אללער־האכסטע האנדשרייבען דעם קאנגס אן דיא מיניסטער טיסא, טאאפפע אונד קאלנאקי, דורך וועלכע דיא דעלעגאציען, איף דען 27־טען אקטאבער נאך ווען אבערופען ווערדען.

* * *

מיניסטערפראזידענט טיסא האטטע נעסטערן אין ווען איין לאנגער אונטערהאנ־דונג מיט דעם מיניסטער דעם איסערן, גראפען קאלנאקי, אונד וואורדע אים 10 אוהר פאן זר. מאיעסטאט דעם קאנג אן אויידענע עמפפאנגען, מיטטאגס פאנד איינע גמיינזאמע מי־ניסטערקאנפערענץ שטאטט, דער אויך מיניסטער פעירוואָרי בייוואָהנטע. אין דערוועלבען וואורדע אבער דיא דעקקונג דער קאסטען פיר דיא אנצושאפפענדען רעפעטיר־נעווערע בעראטהען.

* * *

קוים איזט דער אסטערריכישע רייכסראטה ווידער צוזאמענגעטרעטען, אונד שאן בעגינגען דיא טשעכען אים אבגע־אָרדנעטענהייז דען שטורמלויף נגנען דען אונטער־ריכטסמיניסטער נויטש, וועלכען זיא נערנע שטירצען מאכטען, ווייל ער ניכט דער אונבכ איזט, דאסס דיא טשעכישע שפראכע אהער שטעהע, אלס דיא דייטשע. דער טשעכענפיהרער רי־גער ריכטעטע אן דען מיניסטער איינע אינטער־פעללאציאן אן שולזאכען אונד זיינע פארטיא ווילל איינע שטורמישע דעבאטטע איזט דיעזעס אלאסס הערבייפיהרען.

* * *

דער רוסישע נראָספירסט נ־קאלוים הילט פארזיג וואכע איף זיינער אבערפארהרט פאן סאנטאקרוץ נאך די־נקערק (פראנקרייך) איינע קורצע רעדע, דיא נראססעס איפזעהען מאכטע. ער אנטע וואָרטליך פאלגענדעס: פראנקרייך ארבייטעט דען ראבע־ק־קריעג פארצוביעטען; עס טהוט ווער נוט דאראן, אבער עס בעווייזט צוגלייך, דאסס עס זיך דורך דיא קוואלעריען דעם נאכבארס (דייטשלאנדס) ניכט אויפרעגען לאסס. מאנ פראנקרייך פארטפאהרען, זיינע רייסטונגען פארצו־בעריטען אונד צו פערפאללקאממען. רוססלאנד ווירד זיינערזייטס ניכט אונטהאטיג בלייבען. רוסס־לאנד ארבייטעט הויפטזאכליך דאראן, דען דייטשען איינפלוסס צו פערנכטען. אונזערע נאנצע פאמיליע לעבט פראנקרייך אללע אנשטרענגונגען דעם צארס זיך דארוף נערוכטע, דען דייטשען איינ־פלוסס צו פערהינדערן, וועלכער זיינערצייט אונזער אונזערען ווירדענטראגען אין נראססער וואר. באלד ווירד אונזערע רעגיערונג נור אוס מאנגערן בעשטעהען, וועלכע פראנקרייך זיך לעבען. ביז דאהין מאנג פראנקרייך זיך ניכט איפרעגען לאססען, דען אים גנעגנעוארטיגען איינבלוקקע וואָרע עס שווער, אונזערע אלליאנז אין איינעם קריעגספאללע צו בעטהאטיגען: אבער באלד ווערדען אללע הינדערנישסע פערשווינ־דען אונד איך דער ערסטע ווען דערזיך אין איינעם קריעגס־פאללע אין דיא פראנצאזישע ארמעע איינרייהען לאסס, וועלכע איך לעבע. מיינעם בייספיעל, ווען זיא איבער־צייגט, ווערדען פיעלע רוססען פאלגען.

אין דייטשלאנד זעלבסט וואונדערט מאן זיך נור דארבער, דאסס דער נראסספירסט קיינען אנשטאנד נאהם, זיך זא נאנץ אפען צו איססערן: אים איבריגען ווערט מאן דיא רוססישען אנפיינדונגען אהנע בעוארנישס. ווידעם איטאלי־ען זיך דעם בונדנישסע צווישען אסטערריך־אונגארן אונד דייטשלאנד ענדגילטיג אנגעשלאססען האט.

* * *

אין פארז ניכט עס איינען נראססען שקאנ־דאל. דער פראנצאזישער גענעראל קאפפאל־רעל וואורדע פערהאפטעט, ווייל ער אררענגשווינדעליען פריעססען, וועלכע נעגען פראנקרייך ארבייטען, איינפערשטאנדען גע־ווען זיין זאלל. אין דיעזער אנגעלעגענהייט ערשיינט אויך דער פראנצאזישע סענאטאר דאלאן קאמפראמיטירט אונד שפיעלט אין דערזעלבען איינע פריוא איינע הערפארראגענדע ראללע. אויך דער גע־ווענגע פראנצאזישע קריעגסמיניסטער אונד גענעגע־וואָרטיגע מיליטאָרקאממאנדאנט בולאנזשע שטירצען מאכטען, ווייל ער ניכט דער אונבכ איזט, דאסס דיא טשעכישע שפראכע אהער שטעהע, אלס דיא דייטשע. דער טשעכענפיהרער ריגער ריכטעטע אן דען מיניסטער איינע אינטער־פעללאציאן אן שולזאכען אונד זיינע פארטיא ווילל איינע שטירמישע דעבאטטע איזט דיעזעס אלאסס הערבייפיהרען.

* * *

דער רוסישע נראָסספירסט נ־קאלוים הילט פארזיג וואכע איף זיינער אבערפארהרט פאן סאנטאקרוץ נאך די־נקערק (פראנקרייך) איינע קורצע רעדע, דיא נראססעס איפזעהען מאכטע. ער אנטע וואָרטליך פאלגענדעס: פראנקרייך ארבייטעט הויפטזאכליך דאראן, דען דייטשען איינפלוסס צו פערנכטען. אונזערע נאנצע פאמיליע לעבט פראנקרייך אללע אנשטרענגונגען דעם צארס זיך דארוף נערוכטע, דען דייטשען איינ־פלוסס צו פערהינדערן, וועלכער זיינערצייט אונזער אונזערען ווירדענטראגען אין נראססער וואר. באלד ווירד אונזערע רעגיערונג נור אוס מאנגערן בעשטעהען, וועלכע פראנקרייך זיך לעבען. ביז דאהין מאנג פראנקרייך זיך ניכט איפרעגען לאססען, דען אים גנעגנעוארטיגען איינבלוקקע וואָרע עס שווער, אונזערע אלליאנז אין איינעם קריעגספאללע צו בעטהאטיגען: אבער באלד ווערדען אללע הינדערנישסע פערשווינ־דען אונד איך דער ערסטע ווען, דערזיך אין איינעם קריעגס־פאללע אין דיא פראנצאזישע ארמעע איינרייהען לאסס, וועלכע איך לעבע. מיינעם בייספיעל, ווען זיא איבער־צייגט, ווערדען פיעלע רוססען פאלגען.

אין דייטשלאנד זעלבסט וואונדערט מאן זיך נור דארבער, דאסס דער נראסספירסט קיינען אנשטאנד נאהם, זיך זא נאנץ אפען צו איססערן: אים איבריגען ווערט מאן דיא רוססישען אנפיינדונגען אהנע בעוארנישס. ווידעם איטא־ליען זיך דעם בונדנישסע צווישען אסטערריך־אונגארן אונד דייטשלאנד ענדגילטיג אנגעשלאססען האט.

* * *

אין פארז ניכט עס איינען נראססען שקאנ־דאל. דער פראנצאזישער גענעראל קאפפאל־רעל וואורדע פערהאפטעט, ווייל ער אררענגשווינדעליען פריעססען, וועלכע נעגען פראנקרייך ארבייטען, איינפערשטאנדען גע־ווען זיין זאלל. אין דיעזער אנגעלעגענהייט ערשיינט אויך דער פראנצאזישע סענאטאר דאלאן קאמפראמיטירט אונד שפיעלט אין דערזעלבען איינע פריוא איינע הערפארראגענדע ראללע. אויך דער גע־ווענגע פראנצאזישע קריעגסמיניסטער אונד גענעגע־וואָרטיגע מיליטאָרקאממאנדאנט בולאנזשע ווירד דורך דיעזען שקאנדאל בעריהרט. דא קאפ־פארעל זיין פערטרויענסמאנ וואר. לעטצטערער זאלל אויך דען פלאן דער פראבע־מאבילזירונג פערראטהען האבען.

* * *

אם זאנטאג האבען אין בולגאריען דיא קאממערוואהלען שטאטטגעפונדען אונד זיינ דיעזעלבען צום נראסטען טהייל צוגונס־טען דער גענגנוואָרטיגען רעגיערונג דעם פירסטען פערדינאנד איינע אייסגעפאללען. עס וואורדען גענען 260 רעגיערונגספרייזלייבע אונד בלאסס צוירקא 30 אפ־פאוזיציאנעללע אבגעארדנעטע געוואהלט. דורך דיעזע וואהלען, וועלכע בז איף וועגנע אייסנאהמען אין רוהע אונד אדנונג פערלייפען, האט דער רוס־סישע איינפלוסס אין בולגאריען דען לעטצטען טא־דעסטאטס ערלייטען. דארט, וואָ דיא רוססען־פרייזנדע אם העפטיגסטען גגנען דיא וואהל דער רעגיערונגסקאנדידאטען אויפטראטען, קאמען בלו־טיגע שלאגרייען פאר, וואבייא מעהרערע פערוא־גען גטטאדטעט אונד אנדערע פערוואונדעט וואור־דען. וא נאב עס אין ראהאוויטץ 4 טאדטע אונד 9 פערוואונדעטע, אין קודלאוויטצא 14 טאדטע אונד 9 פערוואונדעטע אונד אין פלעוו־נא 10 טאדטע אונד 17 פערוואונדעטע.

* * *

דיא רייזע דעם איטאליענישען מיניסטערפרא־זידענטען קרישפי נאך פריעדריכס־רוהע וואורדע פאן מאנכער זיטע איך דאמיט אין צוזאמענהאנג געבראכט דאסס ער מיט ביס־מארק איבער דיא אויסוואהנונג דעם פאפסטטהומס מיט דעם איטא־ליענישען קאנינסטהום פערהאנ־דעלן וואללע. דיעזע נאכריכט האט אין ראם אונ־טער דער דארטיגען בעפאלקערונג דעמאנ־שטראציאנען גגנען דיעזע אויס־וואהנונג צור פאלגע גגהאבט. גן ווירד האלב־אמטליך פערוויעזט, דאסס צווישען קריספי אונד ביסמארק קיינערליא בינדענדע בעשפרעכונג איבער דיא פאפסטפראגע שטאטגעפונדען האבע.

פערשיעדענע נייאנגייטען.

(דאס ראבבינאט דער פעס־טער ארטהאדאקסען גגנעמיינדע) דירפטע נאך לאנגערע צייט אינבעוועגט בלייבען. דאס גייע פאליטישע פאלקסבלאטט מעלדעטע דיעזער טאגע, דאסס דיא ראבבינער פאן אונגוואר, וועראבא אונד הונסדארפ דיא דרייא ערגסטעטען קאנדידאטען פיר דיעזעס ראב־בינאט זיין, אונד דאסס דיא וואהל איינעם דיעזער דרייא קאנדידאטען נאהע בעפארשטעהט. ווייל דער פאס פארשטאנדע דער הייזען אדטהאדאקסען איזר. נעמייזע צו דער ערקלארונג ערמאכטיגט, דאסס דיא נאכריכט דעם גגנאנגען בלאטטעס איינע גאנץ אללקערלייכע, דורך טהאטאכען ניכט בעגרינדעטע וויא. דא פאן דער ווידערבעוועגונג דעם ראבבינאטסשטהלעס פארלייגען זייט חודש פסח העבר נאך נאר ניכט דיא רעדע וואר.

(דיא יידישען שטודענטען דער בודאפעסטער אוניווער־

דיא „וואטערבורי"-רעמאנטאאר-טאשענאוהר

איזט איין וואהרהייט וואנדער מאיערער מעסיק, דאס אנגאנגיגע ערגעבנאזע אייסערע (אויס פריוקקעלע-נייזילבער), דיא אנאיבערטרעפליכע פעקטאלריקייט אונד דער אנגליבלך בילליגע פרייז פאן

נור 6 פל. 50 קר.

האבען אנפאנגלך מיסס-טרויען געגען דיעזלבע ערזייעקקט. דאך דיא פאראהרונגען פעקטיפע אין ענגראנד 100,000 שט נכנען עבענאו נאכגעגעבען צייגנישס פיר דיא פאר-טרעפליכקייט דער אוהר, אלס דער לאנס דער קאנקורענץ, דיא זיך פאר דער „וואטערבורי" פירבעטט, ווייל דיא „וואטערבורי" זא איינפאכער קאנשטרוקציא איזט אונד זא פאבריציר ווערדט, דאס אהרע ווערדען מאן אונד ווייל דיא „וואטערבורי", פאללס דענגאך יעמאלס נאשהט, זא כולל ג יעפאליט ווירד, וויא ביזהער קיינע איהר דער ווערדט, צ. ב. איינע נייע פעדער 35 קר.

3 יאהרע גאראנטיע

דיא וואטערבורי וואטש קא.

וואטערבורי, פאנקטיקוס,
פעראיינגט שטאאטען פאן נאראמעריקא,
2,000,000 פל. קאפיטאל, טאגליכע פאבריקאציאן 1500 שטש, וויא איך דאס נעגעראל-דעפאט אויף דיי-פאראטווערקשטאטט פיר אונגארן:

A. Hottelmann,

Budapest, 5. Bezirk, Waitzner-Boulevard 28

אונערנעהמען 3 יאהרע גאראנטיע. — פרייזאורס גיר גענע פאטסע אידער נאכגעהט.

פאן זר. מאיעסטאט דעם קאיזר פריוויליגירט, ק. ק. אייסטלעריכלך פריוי. נייפערבעסערטעס

עלאסטישעס ברוכבאנד

מיט זיכערהייטס-גורטע אונד ברוכשיטצער.

דיא נייעסטע ערפינדונג איזט דא, נאך פראפעסאר בארגאנא איז אמע-ריקא נייפערבעסערטע עלאסטישע ברוכ-באנד פאן פאללימצער. וואיכהל פיר הערען, אלס אוך פיר דאמען אונד קינדער זעלבען איזט אהנע פעדערן אויס ריינעם נוממי קונסטליך קאנשטרואירט אונד דאס דען צוזעקק, דאס עס זעלבסט דיא פער-אלטעסטען ברוכע אין קורצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאגע בריינגט אונד דאנן וואוהל בייא סאז בייא דער אנשטרענ-גונגסטאיכיט, אליר בייא פיעלעס נעהען. זא אייך נאכסט בייס שלאפען בענוצט ווערדען, אהנע דאסס דער בריכליידענדע אין גערינגסטען אין זייגעס בריכס נעשטארט ווירד. עס איזט פאן גראסעס נוטצען, דאסס זעלבעס אויך בייא נאכט אויף דעם קאפעד בלייבט, ווייל עס איינגע בעזאנדערס נוטצען אנגענעהמען דרוקק אויף דען ליידענדען טהייל איזט אויסגעבט. פרייזע: איינזאכט פאן 6—10 גולדען, דאפפעלטע פאן 10—15 גולדען, פיר קינדער אונד דיא האלבע בילליגער.

גראסעס לאגער אין אנגלישען אונד פראנצעזישען שאפאר-בריכבאנדערן, וויסבענאריען, נעווענבס, אויס נוממי, זאוויא אויך אויס הויטלעדער. דיא הויטלעדער אונד נוממי-וויסענאריען האבען דען צוזעקק, דאסס זיא ריינע-וויטשיגונג פערהינדערן — מוטטערשפרייטצען, פוסס-פאלבסאר, בעטסס-איינלאגען, פערזענדאשען, פראנזרענאשען, נוממי-שפרייטפפע אונד אללע נוממי-וואארטיקעל. — בייא בריכבאנדערן בוטטס אנזוגעבען, אב דעסס, לינקס אדער דאפפעלט, זא אויך דיא לייבלייטע. — עכטע פראנצאזיש נוממי- אונד פיטבראזונ-פראזערוואיזוס סער דויטש, 3—6 פל. בעטטעללונגען מוטטערשלטס נאכנאהמע אומגעהענד בייא

MORIZ POLITZER, k. k. Bandagist,

Budapest, Franz-Deákgasse.

פריוויליגירטער נאיסס.
דאמענשניידעריי פיר דאמען. 4 פל. א. ו.

איינע ערהרונגסגעמעסע דער פאטערלאנדישען אנדוסטריע איזט מיט דעכט דער

לענקק-קאפפעע

צו נענען. וואהרענד דער אונגארישע קאנ-זום אין בעזוג אויף קאפפעע-זורראגאטע בינהער פאסט אויסשליעסליך אויף פרעמ-דע ערצייגנישסע אנגעוויעזען וואר. בעזוגע-ווד גענעהמה אין דעם לענקק-קאפפעע אין פאראדוקס, דאס אן אראמא אונד געשמאק, קראפטאן. פאר בעפרעמדען אללע אנדע-רען גלייכארטיגען אויסלאנדישען פאבר-קאטע בייא וויישעס איבערטרייפפט, — אין אנבעטracht דער איסטגעצייכנעטען קוואליטאט דרופפע דער

לענקק-קאפפעע

באלד דיא אויסלאנדישען זורראגאטע פאס מארקעע פערראטען אונד אין אונגנגבעהרליכער הייזהאלטונג איזט דער פאטריאטישען אנגארישע הייזפרייען ווערדען, — צו האבען אין אללען דעליקאטעססען-אונד שפעצעריעגעשאפטען. עס גראס צו בעזיעהען דורך SCHMIDT, Budapest, VI., gyár u. 6.

אנצייגע.

איך בעזעהע מיך, הערמיט איינעם פ. ט. פיבליקום דיא אנצייגע צו מאכען, דאסס איך דער קאנקורענץ האלבער מיר פעראלאססט געפונדען האבע איינען טרעפליכען ווערקפיהרער איס ווייע צו עינגאשיריען אונד אין פאללע דעססען בין איך אין דער לאגע, אללערהאנד זעלבוואר-רען, איך דיא פיינסטען דעלי-קאטעססען, אבערהייפט אלס וואארע דיא נאך קיין קראקויער ווערער ערצייגט האט, אללעס אין פאבריציר קויאלמאס צו בעריעטען אונד שטוינגער בילליג צו פערקויפען. בע-שטעללונגען מיט הכשר בר"ר דפה פאהרונ-ווערען. — פרייזקוראנטע פראנקא איך פערלאנגען.

מיט אללער אכטונג

Abraham Finkelstein.

Fleischer und Selchwaaren-Fabrik.

Krakau, Wolnica Nr. 10.

לאהנגעדען געבענגפערדיענסט

ערהאלטען אינטעללינענטע לייטע, דיעזע געבענבע-שאפטונגס קאנן טאגליך פ בין 3 פל. אבזוערפען אונד אין ערדעם וויא איממער גענאטעטען געבילדע-טען שטאארע פעריינערטהייס ווערדען, דא דיעזעל-בע נכסט אויס דער קאלפאראטאס מיט לאוגן אדער מיט האנדעלפארטיקעלן בעשטעהט, אונדערען אויס דער איך לייכטע ארט צו ערהיטענדען פערבייי-טונג פאן אינטערעסאנטען ווערקען פאטערלאנדי-שער אונד פאליטישער בעשאפענהייט. — נאהערע אויסקונפט ערטהיילט:

E. v. Noszlopy,

Budapest, IV., Lövész-utcza 5.

וויכטיג פיר רעגאלינג-פאבטער.

רום, שלייזווייטען, טרעבער, ליקאר אונד עסיג עראיגנט מאן אחנע אפפאראט בוללינגט מיט עסיגען אונד אטהרישען ארען פאן

ארנאלד וואטעריך

בודאפעסט, מאגאזינגאסע, נעבענגעבער דעם אויז. טעמפל.

אפפעריירט פערער: הויזגבראוט, וויינבאלעם גל-צערען, עגזטרוגגספלוטער, מיטטעל גענען אללע ווין-קראנקהייטען עצט. פערער: הומבערוואסס אז צוטראגנגאפט פיר גאוטע-פיללען. דאגן: מעטע גלאנצווייסס וואשבלייפארבע. קארבאלייריך אונד מארבאלקאלק. פרייזקוראנטע אונד מאניפ-לאצאנסמיטער אין אללען שפראכען גראטיס.

מצבות.

ארנאלד מאהן סגראבשטיין אונד

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אל שבת אונד יום נעשפערט.)

עמפפעהלט זיך אללען אינען, ווערבע דיא שטיינע פפלעגם דעם גראבשטיינעטעמען צו עפיהלען האבען. — זעהר שאנע גראבשטיינע איס מארמאר אונד גראניט זינד אין גראסער אויסוואהל פארהאנ-דהנג. קארדעקטע גראוויירונגען, זעהר שאנע שריפ. טען מיט עכטער פערגאלדונג ווערדען בעסטענס אויסגעפיהרט.

דאס פאסענדסטע, בילליגסטע אונד שאנסטע געשענק צו יעדער געלעגענהייט איזט אייגע וואהלגעטראפענע

פאטאגראפיע

זאלבע ערהאלט מאן שטעטס פראמפט אין עלעגאנטער אונד קונסטפאללער אויספיהרונג אין דעם פאטאגראפישען אטעליער

Mai és Társa

Waitznerboulevard Nr. 14, vis-ávis der Andrássystrasse.

פראמוירט אין מעהרערען גראסערען אויסשטעללונגען אונד גאטגעטלך אין דער בודא-פעסטער 1885-ער לאנדעסאויסשטעללונג מיט דעם האכסטען פרייז פיר **פאריציגליכע ארבייט אונד גוטען געשמאק.**

דאס אטעליער איזט בעקוויעם אונד דען נייעסטען ערפאהרונגען געמאסס אייפ פראקטישסטע אייגערוכטעט.

קינדער אין יעדעם אלטער, ווערדען אין דער אבגעראשענד קורצען צייט אייגער פיערטעל סעקונדע פאטאגראפירט. — זאמט יעדעם מיסגלינגען גאנצליך אויסגעשלאסען בלייבט.

פיר גראסערע פעראיינס- אונד פאמיליענטאבלאהס, זאוויא פיר ארטיסטען בעזאנדערע פארצוגספרייזע.

פערגראסערונגען נאך דעם קלייגסטען, וועגען אויך פערגלעטען בילדע ווערדען אינטער גאראנטיע אויפ פאללקאמענסטע אדוליך קונסטפאלל אויסגעפיהרט.

ווי ס א ב א צום ריסטאנאבנעאַרדנעטען וואַר־דע — וויא ווייט בעריישם מעלדעטען — פ ר א־ט ע ס ט אינגעלעגט. אין דיעזעם אן דאס אבגע־אַרדנעטענהויז געריכטעטען פראָטעסט ווערד אינטער אַדרעסם אנגעפיהרט, דאס 10 וואהלער אין דען וואהלצעטטעלן נעכט דען נאמען סאבא אלס דעציע־נירען, פיר דען וויא שטיממטען, אנפיהרטען, אַנדערן איינפאַך, הינשריעבען, דאס וויא פ י ר ד ע ן א נ ט י ס ע מ י ט י ש ע ן קאַנדידאַטען שטיממען.

* (מאַטטערסדאָרף אבגע־ב ר א נ נ ט) איין טעדעראַמס איס אַדענ־ב ו ר ג מעלדעט, דאס אין דער פיר־פראַסעטען נאכט דער אים אדענבורגער קאָמיטאַט אן דער אסטערריכיש-אונגארישען גרענצע בעפינדליכע אָרט מ א ט ט ע ר ס ד אָ ר ף פ אָ ל ל ש ט אַ נ־ד י נ אבגעבראנגט איזט. נאהערע דע־טאַילס פעהלען. מאַטטערסדאָרף נעהערט בע־קאַנטליך צו דען בליהענדסטען מארקטפלעקען אונגארנס, אונד דיא יידישע נעמינדע דיעזעם אָרטעס נעהערט צו דען אלטעסטען אונד אנזעהענסטען דעם לאנדעס.

* (צ ו ר ל א נ ע דער יורען אין ר ו ס ס ל אַ נ ד.) איס אַ ד ע ס ס אַ ווירד בע־ריכטעט: אויף פעראַרדנונג דעם רוסיסשען מיניס־טערס דעם אינערן ווערדען דיא ליסטען אַלער אויסלאַנדישען יידישען האַנדלונגסקאָממיס אין אַדעססא צוזאַמענגעשטעלט. אַהנדע אויס־ווייזונג פאַן רוסלאַנד זאָלל אינ־פערציעלך ערפאָלגען. איינע שעפס קיפען פיר דיא לאַנגע יאָהרע ביא אַדענען בערעיטסטען קאָממיס פאַטענטע פיר דיא ערסטע גולדע, אום דעזעלבען זא דאס ווייטערע פערבליבען צו ערמאָגליכען. — אין יידישע שטעדטען, וועלכער ביא דער אַדעססער בעהאַרדע אים זיינע צוילאַסונג צום בעזוכע דער אינזעריוטאַט אונטכט, ערהיעלט איינע אבלעהנונגען בע־שיד אין יעלכעם נעאַנט ווירד. דאס איך יע אינען יידישען אינזעריוטאַשטאַדעד צעהן כריסטליכע קאָממען מיططען, דיעזעם פערהאַלטניס עראַך בעריישם ערבייטט וויא אויך נעכט אבערשיטען ווערדען קאָנגע. — אין מאַסקוי וואַרדען יידישע יונגע לייטע, וועלכע זיך צו אַפאַטהעקען אויסבילדען וואָללען, פאַן דער בעטרעפפענדען שולע נאַצ ל י ך אויסגעשלאַסען, — אין קיעוו ווערד 61 יידישע יונגע לייטע צום גרעבסטען גלייכען אי־בערגעטרעטען. אום צו דען אינזעריוטאַטס-שטו־דען צוגעלאַסען צו ווערדען. מאַן פערלאַנגט דיעזען מעשטרים דיא אייגאַנאַטע אין דיא אַ נייער־

* (אַ יינע ב ר יקקע איבער דאס מ ע ע ר.) דער נעוועזענע פראַנצאָזישע מאַרינע־מיניסטער, אדמיראל קלוי, האט נייליך דעם מיניסטער פיר אפפענטליכע בויטען דען פלאַן צום בויע אייער בריקקע איבער דען קאַנאַל צווישען אָנגלאַנד אונד פראַנקרייך פאַרגעלעגט. דאס הייס ד א ט ה ש י ל ד זאָללדיך בעריכט ערקלאַרט הא־בען, אן דיעזעם אינטערנעהמען טהיילנעהמען צו וואָללען, דעסען דורכפיהרונג צו דען הערליכ־סטען זעגען דעם מענשליכען גייסטעס געגאַהלט ווער־דען מיططען.

(פאַרטעטצונג דער „טאַגעבלאַטיקייטען" אין דער ביילאגע.)

דרייא יודען אלס רעבענסרעטטער

איינעם פרינצענפאַאַרעס.

עס וואר אם שמחת תורה נאכמיט־טאגס. דיא בודאַפעסטער אונדראַשיש-שטראַאסס וואר, וויא איממער, פאַן מענשען איבערפיללט. דיא איינען שפאַצירטען צום פרינצען, דיא אונדערען גינגען אהרעם געשאַפטען נאַך, וויעדער אונדערע פיהרען אום „שטאַרטוואַלדכען." אים דיעזעם זעלבסט אבער קאַם איינע לאַנגע רייהע פאַן הערר־שאַפטליכען עקוויפאַשען, וועלכע אהרע בעזוטצער פאַם וועטטרענען הימפיהרטען.

דער צוג וואַרדע דורך דיא עקוויפאַשע דעם פרינצען פיליפפ אונד דער פרינצעססען פאַן לוויינ קאַבורג עראַפפענט. דאס פרינצענפאַאַר וואַס אין דער עקוויפאַשע מיט זייעם נאַסטע, דעם הערצאַג כרישטיאַן פאַן שלעזווינג-האָלשטיין.

פלאַטצליך פיהר אין פיאַקער שנעלל אויס איינער זייטענגאַסע קוויער איבער דיא אונדראַשיש־שטראַאסס זא קאַפפ פאַר דיא עקוויפאַשע דעם פרינצענפאַאַרעס. דאַס דער קוטשער אונד דער לאַקאַי דער לעטצטערען דיא פפערדע נכט מעהר אייפהאַלטען קאָנגטען אונד דיא דייטעלשפיט־צע בראַך.

דיא פפערדע וואַרדען שיא אונד גינגען מיט דער עקוויפאַשע אונד דען אינאַפפען דערזעלבען דורך. דיא נאַנצע אונדראַשיש-שטראַאסס אונד דען וואַנגענ-ריינג גענטלאַנג שלעפפענדע דיא ווייל גע־וואַרדענען טהיערע דען וואַגען, אונד יעדען אינגע־בליקק מיططען מאַן אין גענטצטצליכעם אונגליק עריוואַרטען. דיא מענשענמענגע, וועלכע זיך פאַן מיططע צו מיططע פערמעהרטע, זאַה דער שרעקק־ליכען סצענע מיططען צו; נעמאַנד וואַגטע עס, דען פפערדען אין דיא צוגעל צו פאַללען. צוויא פאַלי־ציططען האַמטען וואָהל דען מוט הראַבע געהאַבט, אבער דיא קאַנגטען דען פפערלשנעלל דאַהינראַגענדען

וויטאַטען. דא מאַן איהנען זאגטע, דאַס דיא דעגנאַך יודען, אונד צוואַר גע טו יפ ט ע יודען זיען. דאס רוסיסשע קולטוסמיניסטעריום האט יעדאָך איהרע אייפנאהמע אנגעאַרדנעט.

* (נאַך מעהריאַהרינגע אונ־ט ע ר ז ו כ נ נ) בעגינגט אם 24-טען ד. מ. פאַר דעם שוואַרצערכטע אין לעמבערג דיא שלוסספעראַדלונג אין אנגעלעגענהייט דער בייא דעם לעמבערגער הויפטצאַללאַמטע עגטדעקקטען צאַללאַגטעדשלאַגונגען. אנגעקלאגט ווער: צאַלל־דירעקטאַר אונד אבערקאַגטראַלאַר יאהאַן פ ע ט־ר י. דיא צאַללבעאַמטען פ ו ש ט ש י נ ס ק י אונד ר א ל נ י. פערנער אין נעווייסער קאַרפ. בעאַיידעטער טראַגער דעם צאַללאַמטעס אונד דער וויינער מאַגפאַקטוראַוואַרענהאַנדלער קאַפעל ר א־פ א פ ר ט.

* (אין טאַדטל כער שלאַפ־ט ר ו נ ק.) איס סעגעדען ווירד געשריי־בען: דאס בויערנפאַלק האט אין איינעגעס מיططעל „שלעכטע קרעדער אינזשולאַפעריי" אין דעם יאַהרע אינזשולאַפעריי אין מאַהנזיניע אונד דען אפאַטהעקערן דער פערקויף פאַן מאַהנזיניע פערבאַטען. פאַר איינען טאַגען קלאַגטע דיא פרייא דעמעטער מ י ס י ט ס אהרער נאַכבאַ־ר ען. אהר קלייגעס קונד וויא זא שלימם, דאַס דיא ווערער ביא טאַג נאַך ביא נאַכט רוהע האַבען. דיא נאַכבאַרען לאַכטע אהר גען דיא וואַרטערבאַרע ווייקונג דעם מאַהנזאַטעס אונד פרייא מיططעס נאַכ אויך דעם קונדע דרייא קאַפפעלאַפפעל פאַלל אין. דאַס אַרמע קינד פערפיעל באַלד דאַנאַך אין פראַזען אונד נאַך איינען שטונדען וואַר עס איינע ל י י כ ע. דיא פאַרציא האַט אין דער יאַכט דיא אינטערזוכונג איינגעלייטעט.

* (ווערטהלאָזע באַנקנאָטען.) נייליך האַט דער ווייגער גאַלדבריעטער ט ו ר־נ ע ר, 2 גראַסס וילבערנע אַרמליכטער געקויפט, וועלכע איס איינער פערלאַסעגשאַפטמאַסס דערזעלבען, ביא געגייער אינטערזוכונג דער לויט־טער פאַנד ער אין דעמעלבען פיפטייגער גולדען, אונד ציואַר 3 באַנקנאָטען צו טייגער אונד 29 צו דרייסיג גולדען, דערר טייגער איילטע צוריק פאַ־ליציא. אום דאַס גולד צו דעפאַזיטען אונד דען פרעדעראַלען צו בעאַנשפרוכען, מאַן מאַכטע אהן יעדאָך דאַרויף אייפמערקאַם, דאַס עס נור אַ ק ע ש ש ט ה־נ אָ ט ע ן איס דעם אַהרע געפעלשט האַבע.

פאָלליעטאָן.

איס דער שרעקקענסצייט

דער ערסטען פראַנצאָזישען רעוואָלוציאָן.

(49-טע פאָרטעטצונג.)

עסס נאַך לאַנגע־ריס, שפאַרקס קלאַפפען אן דער טהיר ווערמאַנס האַרטע באַשאַלען איינען שווערפאַלל, נען שרעקס הערזאַנקאָמען. ער נאַנ דען קאַנגען זיינעס מאַנטעלס נאַנען אין דיא האַנד.

אין דעם איינגאַנגלקקען, וויא דיא טהיר געאַפפנעט וואַרדע, פלאַטטערטע אין צופעל דעס מאַנטעלס נעגען דאס ליכט אונד פערלאַשטע עס.

„אַנגעזוויטשטער!" פלוכטע ווערמאַן. „ווענגע מוסס איך נאַך צוים פערליערען, אום פייער צו שלאַגען, בין איך דאַס ליכט אנצינדען קאָנן."

ווערמאַן קאָנגטע דען מאַנן נכט זא, דיישליך ווערען, בעזאָר דאַס ליכט פערלאַשטע; אבער ער הערלט איהן, וויא דער פאַרטיער, פיר איינען דער פיעלען שפאַנגע, דיא ביא איהם צו מהון האַטטען.

„שאַלטע מיר יעמעס, וויא דיא קאַנגסט," שפראַך ער: „ווענן דיא דיר דיא נאַנע אנשלאַגגסט, איזט עס דייגע איינגענע שולד.

ווערמאַן שלאַגס דיא מהיזע, מאַרציאַל, דער אין דאַס פינסטעע פאַרצוגטער איינגעדרעטען וואַר, זאַה צו זיינעם פערדריסס, דאַס ער דיא ריינגעל נכט פאַרגעשאַ־בען האַטטע, אינדעסען בעזוהנגע ער זיך, אלס ער צוויי־

צימטע, דורכשרעטען האַטטע אונד ווערמאַן עסס אים דרייטען שטעהען בלייבע.

קיים האַטטע ווערמאַן דאַס לייכט אנגעצינדעט אונד עס אויף איינען קאַסטען ג

ז ט ט ט) האבען אן דיא דיזוגע איזר. נעמינדע דאס אנזוכען נערידטעט, עס מאנע דאפיר נעוואנט ווערדען, דאסס איהנען אן דער האכשולע אייד פארטראגע איים דער יידישען רעליגיאן געהאלטען ווערדען מאגען. דיא נעמינדע נאהם דיזוגס נעווך פריידיג אן אנד מאכטע איהרעם סעקרעטאר, דערערן פראפעסאר דר. נ אלדצ יהער, דאס אנערבייטען, דען רעגעלמאסיגען רעליגיאנס-פארטראג פיר דיא אנזוועזוטאסטלער צו אי-בערנעהמען. הערר דר. גאלדציהער האט דיזוגס אנערבייטען אנגענאממען אנד ווירד שאן נאכסטען מאנאט זיינע פארטראגע בעגינגען. — הערר דר. גאלדציהער ווירד איבער דיא ענטוויקקעלונג אנד דאס וועזען דער יידישען רעליגיאן לעזען.

" (א ל ס " וו א ה ר ע ב ע נ ע נ-ה י י ט ") ערצאהלטע אם 3-טען ד. מ. אין הויפט-שטארטשעס מאנעבראאט, דאסס איינער דער בעפאהרטעסטען צאלונגען, דעם הייזוגען ראבבי-נערסעמינארס אן נעוועלשאפט איינעם דער שטרענגסטען פראפעסארען, דיזער אנשטאלט דען נאכמיטטאג דעם יום כפור אים נאסטוויזע צום בלייבן בארען אן אפען פערבראכט האבע. דער ראבבינאטסקאנדידאט האבע דיזעם אין זייער טרונקענהייט דען איבריגען קאללעגען פערראטהען וואיזיר דא פארשטעהונג דער אנשטאלט אן דיע-ער אנגעלעגענהייט איינע שטרענגע אנשטרוזונג. איינגעלייטעט האבע. דיא רעדאקציאן דעם „ערעג-לאשען" אנשטעפעללונגען אן דיזעער אבע דאס ראבבינערסעמינאר אנד ערהיעלט דיא פערזיכערונג דאסס דיזוגע „וואהרע בעגעבענהייט פאן אנפאנג בין צו ענדע ערהיבטעט זיא. אנד דאסס דיא אנשטאלט עס אנטער איהרער ווירדיג האלטע, זיינ גיטטליי-לונג איך נור מיט איינעם וואהרט צו ווידערלעגען.

" (ט י ר ק י ש ע פ א ל ק ס ע ר צ א ה-ל ו נ ג ע ן) אנטער דיזוגס טיטעל האט דער יונגע אונגארישـ-יידישע געלעהרטע הר. איגנאץ ק ו נ ש אן קאנסטאנטאפעל אין ווערק פער-אפענטליכט, וועלכעס איינציג אן ווייזע איז אנד זא פארטרעפפליך איזט דאסס דיא אונגארישע אקאדעמיע דער ווייסענשאפטען זיך פעראנלאססט זאה, דאסזעלבע איך איהרע קאסטען הערויסצוגיב-בען. הר. קנאש איזט 23 יאהרע אלט אנד איז פראסמער ווידע. הייער אן בודאפעסט קאנזעט ער עס וועגען דיזעם גלוייבענסבעקענטניססעס צו נעכסט בריינגען. ערסט אלס ער נאך דעם איסלאנדע גינג, ערקאנטע מאן ווייזע סערייזיגע. עס איזט דאס שיסקזאל דער מיססען יידישען גלעהרטען אנ-נאהמען. דאסס דיא אם איינגען לאנדע פערקאנגט ווערדען, אונד דאסס ערסט דאס איסלאנד אידר

פאטערלאנד איך איהרע פאהנקייטען איסמערק-זאם מאכען מוסס.

" (א י ן ד י ע ל ל מ י ט א נ ט ס ע-מ י ט ש ע ר נ ו נ ד ל א נ ע) האט אם אנג-טאג אן ו ו ע ר א צ ע שאטטעפגעדען. אין יונגער מאן איים בראאפעסט, נאמענס אדלטאן ט א-ר ק, פערקטהרטע אן ווערצאצ אפט מיט דעם גרונדבעזיטצער בארען ד-י, וועלכער אין פענוא-נרטער הוסאריענאפפיצער איזט. דיא שפראכען אפט איבער דען אנטיסעמיטיסמוס אונד ווארען פערשיעדענער מיינונג. אם אנגטאג פאנד גן צוו-שען דען בידען אין העפטיגער ווארטוויכסעל שטאטט, דער צו איינעם וואפארטיגען אבעל-הוילל פיהרטע, אן וועלכעם דער בארען לעבענסגעפאהר-ליך פערוואנדעט ווארדע.

" (צ ו ר י ק ק ע ל ע נ ט ע מ א נ ד א-ט ע) שטאאטס-סעקרעטאר ו ו ע ק ע ר ל ע, וועלכער אים דען בידען בעצירקען נ א ד י-ב א נ י א אונד ב א נ א ט-ק א מ ל א ש אן דען דייסטאט נעוואהלט ווארדע, האט ערקלارט, דאס מאראט דעם ערסטגענאנטען בעצירקעס בעראט-טען צו וואללען. — קאמטיסאציאנסמיטסטער ב א-ר א ש ש פערציכטעט איך דאס מאנאט דעם ערסטען פרעסבעזיער וואהלבעצירקעס אונד בע-האלט דאסזעלבע דער שטאדט ר א א ב. אין באנאט-קאמלאש אונד פרעסבעזיע ווערדען אלזא דעמנאכסט נייוואהלען שטאטפינדען. אן דער צוויטגענאנטען שטאדט האט אבערמאלס דיא-ווידער ס ו ל א ד י אלס קאנדידאט דער לינקע-לען פארטיא דיעע פראגאמס-ווערדע.

" (א ב ע ר ד י א ק ר א נ ק ה י י ט דעם ס ו ל ט א נ ס פאן מ א ר א ק ק א) ווירד בערכטעט: דער סולטאן פאן מאראקקא, מ ו ל ע י ה א س س ا ن, וואר שויער קראנק. פאן פיעלען יידען ווארדע בעריכטט דיין מאר געמעל-דעט. דיזוגע אבסטאנדס בעשטאטיגט זיך אבער נכט-מר בעפעיגדעט זיך אים גגענגהייל איך דעם וועגע דער בעסעגרונג. וועגן איך דיין גגעזוגדהייטצוגר שטאנד נאך נכט נאגן אייסגער גגעפאהר איזט. ער ליידעט אן דען פאלגען אינעם פערגיפטונגס-פערזוכעס. דער אן אידם נאך אים יאהרע 1876 אינ-טערנאמען ווארדע. איינ שאגן דאמגע, מיט וועל-כער זיך דער סולטאן אונטערהאלטע, שענקטע אידם פאן דער דעם סולטאן פערליהען פארטיא אנגע-דרגגט. איינגן מרגגן איין, אן דעם ער נאך הייטע צו מראגגן האט. דער סולטאן האטע זיך וואהל פאן דעם ערסטען קראנקהייטסאנפאללען באלד ערהאלט. דא אבער דאס מאראגגיאנישע רעליגיאנסגעזעטز דער „קראן", עס פערבייטעט, זיך פאן איינעם נכט-מאראגגיאנישען אינגע בעזאנדערלען צו לאסגען.

זיך פיר דען אנשלוסס אן דאס קאנגרעס אינאלען אייס-שפיאך. אם 7. נאוועמבער היעלט וויקטאר עמאנועל זיינען איינגיג אין וועגעדיג.

XXXXVI.

דער נאדדייטשע בונד. דיא יודדייטשען שטאאטען.

דאנגאוער, קוהטעסען, נאססוי אונד פראנקפורט א. מ. וואיזדען דעם פרייסיטשען שטאאטע איינגעדרונגען. איין וועגיג שטאטער אויך שרעווינג-האלטשטיין. פרייססען ער-וואכט דורך דיעזע איינגעליבונגען 1308 קוואדראטמייל מיט אונגער 4 מיליאגען איינוואהנגערן. דיא בייזהער נעשעגנ-מען מהיילע דעם שטאאטעס וואיזדען צו אינגעס איינהייט-ליכען נאגען פערבונדען.

פרייססען פארדיעטע דיא נאיזדליך פאם „מאין" לייגענדען שטאאטען צו איינגעס בונדעס אויף, אונד דאס איינע דאמזעלבע אבגעשלאססען. דיעזע נ ו ר د د ر ي-ש ע בונד אומפאסستע 22 שטאאטען מיט איינעם גע-ביעטע פאן 7540 קוואדראטמייلען אונד נאהע 30 מיליאגען איינוואהנגערן. אן זייער שפיטצע שטאנד דער קאנזע פאן פרייססען, אונטער דעסען אבערבעפעהל אויך דיא קריעגסמאכט דעס בונדעס דאס הער אונד דיא פלאאטע, שטאנד. דיא פרייססען אונד פרייען שטאדטע וואיזען דורך איינען בונדעסראאט, דיא נאצייאן דורך איינען רייכסטאג פערטרעטען. דיעזע פערפאססונג וואיזדע נאך פארהעיגער בעראטהונג דורך דען רייכסטאג אם 17. אפריל 1867 פאן דען פערגיגדטעטען רעגיערונגען אנגענאממען.

באיעיזן, ווירטעמבערג, באדען, העססען, שטאנדען נאך אייסערהאלב דעם בונדעס.

דיא זיددייטשען שטאאטען בייא דען פריע-דענשלוסسען אים איינגיס 1866 שוטיג. אונד מיטטעבינ-נייסטע מיט פרייססען אבגעשלאסسען, דעגען ציאגלונג דיא יודדייטשע סיגענסמאכט פיר דען פאלל איינעס אנגריפפס אויף דייטשלאנד אונטער דען אבערבעפעהל דעס קאנגס פאן פרייססען גנעטططלט וואיזדע.

פראנקרייך האטטע בייא דען פריעדענספערהאנדלונ-גען אין ניקאלסבורג איינע גנטשאדיגונג דאפיר בעגעהרט, דאסס פרייססען אונד אטאריען זיך פרידנאסططען; עס פעללאנגטע דאס לינקע רהיינאפער, אדער אויך בעלגיען, פרייססען האططע זאלכע גגטשאדיגונגطططططط

דיא מאראקאנישע פראגע.

אלס אב ווייר נישט פאליטישע „פראגע" שא געגע האמטען, טרעטט צו דעמעלבען גייטסטעם איך נאך דיא מ א ר א ק ק א נ י ש ע פ ר א נ ע.

דיא צישטאנדע אין מ א ר א ק ק א פעראנלאסען דיעזעגען מאכטע, אין עריסטער הייזזיכע פ ר א נ ק ר י י ך איזט א י ט א ל י ע ן, וועלכע אין עגעם לאנדע הייפטאכלוך אינטערעסירט ווד צו אייגעם גמיינאמען שריטטע, אין מאראקקא הערשטע עגעגע אצוזאגען. דעגעגעגסלאוזיקייט דיא דער סולטאן דיעגעם לאנדע שווער קראנק דארגעבראכט יא בעריינס מארטגאנאט וואר-דע, וואהרענד דיך דיא הארט בעדרעקקטען שטאמ-מע דיעגעם לאנדע נאכפאלגע הייזזיכעגעגע, אים פאללע דעם מארגע דעם סולטאנס ווערדע דיא מהראבוטגעגעגספראגע, דיא דאס הארט גע-וואגלך דער פאלל איזט, מיט בלוטיגע שטרייטי-קייטען פערבונדען ווען.

עס איזט אין אלטער בריוך דער סולטאנע פאן מאראקקא, אלריאדדלך מיט בעגאפגעגעגע מאכטע אדר לאנד צו דוריכצוגעהען, אים פאן פעל-שרעגען שטאמען רעקקשטאנדיגע שטרעכען אוי-צוטרייבען, וועלכע דיא אדרען לייגט אפט בייס בעגעגען וועللכע נישט לייגען קאנגען, טראטצדעם פעריוגגט גייאהרלך צייטגעגע דער פאס סולטאן אינגעגעגגע „קאדי", דיא שטייגען דורך ווגע ווארגאגען אינצוטרייבען, אוד צוואר אדגע עדגען פוגקען פאן מוטייד, מיט דער גאאבסטען הארטע אוד גרייאמקייט.

דער קאדי איזט אין עדגעגבאגע עי, דער נישט גיר דוגען וגראלט בעגעגדט ואודגען אים עגגגגהייל אדרלך בעדיגגדע סומגען צאהלען אוד דיך דוגע שטעללע טהייער עדקיגפען מוסס. עס איזט אלא נאטדלך, דאסס ער נישט גיר דיא הארע דיפסגעגע בעד ווגען פאסגען אוד דיא בע-גראגע ווגער לוגפגעגען צאהלגגגע אן דגן סולטאן הערייסשלאגען, אגדערע פיר דיך וועלבסט אדגען בעדייגגדגע אבער מיסס האבען ווגלל, ווגדער-עגגגען דיך גגן דיא בעגאהגגע אדגגגעגע ארגגגאפ-גגגגן אן אדדערע פעדצאי יפלגגגן. פעדראגגגן פדי-גגגלן אדער מאדגגגן דיא גאגאר אדגגגן דיגר גאלדא-גגגן. דאגגן איגגגגן פיר דגן סולטאן דיא גגגלדגגגדגגגג

וואנען ניכט איינהאלען, טראמצדעם ווא איהם אים נאלאפס נאכגערישטען וונד.

דא פלאמצליך שטירצטען זיך אם קארלסרינג דר יי א יודען דער עקזיפאשע ענטענען, דער פיאקערטיכטער סאמועל בר ווין ערפאסס-טע איין פפערד אם צינגעל אונד וואורדע פאן דעמ-זעלבען 50 שריטטע נעשליפפט. דאך מיט טאדעס-פעראכטונג קאמפפטע ער גנענען דאס ווילדע פייע-רינגע ראסס. ביז ער עס צום פאללען בראכטע. דער יידישע הוסארענקאפראל סאמועל ווילטשעק אונד דער יידישע פיאקער-קוטשער יאזעף פליש-מאנן ליישטעטען דאס וואקקערן ברוין ביא דיע-זעם רעטטונגסווערקע איסגיבעגע הילפע. וויא דורך איין וואונדער בליעבען דיא נערעטטעטען אונד דיא רעטטער אינפערלעטצט. אונד ערסטערע דאנקטען דען לעטצטערען טיעף גערירטט פיר דיא רעטטונג אהרעס לעבענס.

פרינצעססין קאבורג איזט איינע שווערטער אונזערער קראנפרינצעססין שטעפ-פאנע. דיא רעטטונגסבאטשאפט וואורדע זא-פארט נאך בריסעל טעלעגראפירט, וויא אונזערע קראנפרינצעססין צום בעזוכע איהרער קאנינליכען עלטערן ווילט. דאס פרינצענפאאר ערהיעלט פאן פיעלען זייטען גראטולאציאנען צור גלוككליכען ערהעטונג איים דער גראססען לע-בענסגעפאהר.

ווייר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומע-ראנטען אונד פרייגנדע, זיך מיט איהרען צושריפטען דירעקט אז אונזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

איך בישטען ווייר, דיא אדרעססע דייטליך דיא פאלגנדע אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

וויאטצנער-רינג נומ׳ 15, בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Ring Nr. 15.

זאמטליכע פ. ט. אבאננענטען אינזערעס בראטטעס ערהאלטען דאס

נייע נעווערבענגעזעטץ אונד שאנקרענאלע

צוזאמען, נאכדעם דעטצטערעס אבגעשלאס סען זיין ווירד.

געשאפטסבעריכט

נעטרייד-געשאפט. וויצען וואר נעפרעגט מעסע צו מארקט נעבראכט. דיא קויפלוסט וואר גוט, פרייזע ווארען 15 קר. האהער.

ווייצען, פחייס- 100 מעסער 81,8 קילאגראמס 7.15 נולד, 100 עפסערצענטנר 81.5 קילא 7.25 נולד. 0 5 מעצא. 80,2 קילא 7,20 נולד. 200 מעסערצען 81 קילא 7.15 נולד. מעסטע-כארן 1000 מעסערצענ׳ 80 קילא׳ 7.07½ נולד.— 160 מעסער-צענטנער 79, קילא. 7,05 נולדען. 100 מעצ. 79.5 קילא 7.10 נול. 100 מערצ׳ 80 קילא׳ 7,— נולדען.— בא מ ש ק א ע ר 800 מעסערצ׳ 79, קילא 7.20 נולדען, נאדראנגאנגישער 100 מעסערצענ׳ 78.3 קילא 6.95 נול.,— (אללעס פער 3 מאנאט.)

גערסטע, מוסטער-וואארע 5,10 — 5,30 נול. מאלץ —7,— 7,75 נולדען.

קוקורוץ 5,45—5.70 נול.

האפער, 5,15 — 5,20 נול.

טערמינע-געשעפט. וויייצען פער הערבסט 6,82 6,94 נולד. האפער פער הערבסט 5,71—5,73 נול. קוקורוץ פער מאי

שעקלטען. איך דעם ווקקען, אום שארע הוניסצאן, אום דיא וואכנטליכע וואנדערונג צו בענגען.

איך דען שראפסען וואר עס נאך נאנץ שטילל, דיא מיסטען פנוסעראלדען וואריו נעשלאפסען, דענן עס וואר יא וואנגסאן, אונד דא פפלעגטען דיא לייטע לאנגער צו שלאפען.

ווא פייטש זיך יאקאב, דאסס דער מאן שאן צו ווערען פרעשפאר. ער וואר קיין נעוואהנליכער הויזירער. יאהר נאכ ער זיך מיהע, זייטע שיכער, באנדער, שנורע אונד קראוואטען צו נישטן פייזיגן אבצוזעטצען: אבער ער אינטערעסיירטע זיך צוגלייך אויך פיר דאס האהערע אונד בעסערע.

אינדער דיא שאנהייט דער נאשור זיך פייענד, שרייטט ער דיסטיג פאר דיא פאר. דאבייא בלוטמטע ער פיר זיך הין אינינע מעלדען, דיא ער נעסטעדן אין דער וואנגאנג נעראדע דיא איהם נאך אימער אים אהר נאכקלאנגען: דענ זיין הון פ דשאנד עס, דיא אלט-יידישען מע-דאיען מיט דעם נייעסטען מוזיק-שטיל וואנדערבאר צו פערארינגען.

יאקאב פאטער וואר עבענפאללס אין פערליכער הויזירער נעוועזען, ער וואר אבער שאן לאנגע מאדע. אלס ער שטארב, וואר יאקאב נאך איין קלייער קנאבע; זיינע מוטטער דעלל איהן צו איינעם רעכטשאפפענען וואנדעל אן. דיא וואנט צו אחרים קונדע אפ: „מאנץ דייגם ווגלינען פאטער ערע! אללע וועלט ערקאנגט איהן פיר אינען בראוען ערהליכען מאנן."

מיט זיינעם פאטערלענאמען דעסס אינזער הויזירער ראנגבריפ. ער וואר נכט אהנע בולדונג, דענן ער האט-טע דיא נעפיינדע-שריפ בעזוכט, עס מאכטע איהם נראפסע פרייד, איבער זיינע וואארען בוכהאלטונג צו פיהרען. ער בליב שאן קאללינראפיש אללע מאנטען אין דאס „הויפט-בוך" אין. דעסטען ערדע וויטע מיט נראפסען שאנען לעט-טערן אן דער שפיטצע רעכטס דאס ווארטכען „זאלל" אונד דיגנס „מאנען" צייגטע. ער קאם זאנאר אויף דיא אידעע, דיא דאפפעלטע אוטאריזיטיע בוכפיהרונג אויף דען קלייגן-אנדעל אין אנייענדונג צו בריגנגען.

יאקאב וואר הייטער אונד גלוקקליך, אונד זיינע פרייהדענגייט אונד אפפענהייט מאכטע איהן איבעראל בעליעבט. יעדער פרייאנד, וועגן ער מאן דער וואנדערונג נאך הייטע צור מוטטער צוריקקעהרטע, וואר פיר איהן אין מאנ דער הולדען פרייהדע.

אונד דענגאך שרגטע יעטצט אין קומטער וויגען פראהנונ. דיעגען קומטער בערייטעטע איהם איין ר א ז ט ע ן.

יאוכנגס מוטטער וואר אויך וויטטוע. דיא איהרען מאנן, איינען טוכטענן דעהדער, פאר יאהדען דורך דען פאר פערראדען האטטע: אויך דיא עדצאנ איהר קינד יאנגאס אונד בעיאהרטע עס פאר אללעס באוען מיט מוטטערטרייע. וואר ראוכען אויך נכט נעכילדעט אין דען ראהען וויטטענשאפטען, אים ראמאן-לעזען אונד דערגלייכען. אן יאהר דיא דאך פאן נאטט מיט איינעם העללען נעווגדען מענשענפערשטאנד, מיט איינעם שרייבעהמענדען נעמי-מדע אונד מיט איינעם ליעבליכען, וואהרהאפט שאנען אייס-כערן בענאכט וואדדען. דיא שפראך שאן אונד פל-יעטענד, דענן אויך אינגענקנטפלט אונד זא, דיא עס איהר פאס דערצען קאם. דאבייא וואר דיא אומטער פלייסיג אונד ערנהרטט זיך אונד איהרע מוטטער דורך הנדאדבריט. דייטכען דיא טאגע נכט אויס, זא נאהם דיא דא נאכט צו דערזאט. דאבייא וואר דיא פראה אונד מינטער. אללעס דאס נעוואגן איהר דיא אינאיטטפרעכליכע דיעבע דעס 24-יאהרינגען יונגען מאנגעס, דען ווער אונטער דעם נאמען יא-קאב ראזנבליטה קענגען לערנטען.

אבער פאן איינעם לייכטפראמען וואר דאבייא קיי-נע דערע. ער גינג נור אפטערס פאר דער וואהנונג דער מוטטער נ אל ל ד ע פארבייא אונד נרייסטע יאוכנ-יען דיא אם פענסטער זאסס אונד איבייטעטע, ביידע וואדדען דאסס, דענן דיא זיך אנזאהען. ער בליעב אויך שטעהען, דענן דא פאר דער טהור וואר אונד פראגטע נאך דעם בפינדען איהרער מוטטער. נור אם אנטפאנג קאטען דיא ביא דער מומע ר י ק ע ל צוזאמטען. דיעזע נ טע פרייא לאנ זיט יאהרען נעלאהמט דאדנעדער אונד אם שבת נאכמיטטאג קאם יונג אונד אלט צו איהר, אום איהר דיא נייטעטען נייאיגקייטען צו ערצאהלען. יאקאב קאם מיט זיינער מוטטער דאדהיהן, וזא ער דענגלפאסטע יאוכנען מיט איהרער מוטטער טראט.

(פאר־זעטצונג פאלגט.)

הומאריסטישעס

וואהער קאממט דאס?

ארצט: דאס קינד ליידעט אן דיספעפזיע (איינע ארט פיעבער). — מוטטער: אים נאטטעס-ווילען; וואהער קאממט דאס, הערר דאקטאר? — ארצט: דיספעפזיע? קאממט אים דעם נ ר י ע-ב י ש ע ן.

אייפערזוכט.

ש ע ת: וואהרים קאממען דיא דענן הייטע שאן ווייטער דיא שפאט אים בראה? — ד י ר נ י ס ט מיטע פרייא האטטע איטע שווערגעבוירט. — ש ע ת: א. וואללען דיא מיך דענן צום בעסטען האלטען? דיא האבען דיא עדסט פאר איינען וואבען דיעזעלבע אינסרעדע געבוירטט: איטט דענן אחרע פרייא אין קאנגבען? — ד י ר נ י ס ט: נין, הערר שעת, איינע ה ע ב א מ מ ע איטט דיא.

אים וואפפענמיזעאם.

עדסטער בעזוכער: הער איטט דער אבעל, מיט ווערלכעם ב ל ע ם ווייגען עולל צו ערמאהדען דראהטט. — צווייטער בעזוכער: אבער נעהטן דיא, דער האט יא נאר קיינען אבעל נעהאבט. ער האט זיך נור איינען נ ע ר י נ ש ט. — ערסטער בעזו-כער: שאן ריכטיג: אבער ד א ס איטט עבען דער אבעל. ד ע ן ע ר ז י ך נ ע ו י נ ש ט ד א ט!

שאנדערגאלע.

(פאר־זעטצונג.)

עולאסס

דעם זעבענבירגער האף-קאנצלערס אם 12. מאי 1866, צ. 1306.

אים נאמען ד. ק. ק. אפאסטאלישען מאיעס-טאט אינזערעס אללערגנאדיגסטען הערען ווערד דיא זעבענבירגער קאנ. אבערגבעריאלבעהערדע בע-איפטאנט:

אים דען אן אנגעלעגענהייט דעם שפיריטוס-פערקויפעס דורך דיא קויפליטע אינגעגבענען אונד דורך דיא. דעם דורך דאס אבערקאמאנדא ערשטאטטעטען בעריכט בייגעשלאסענען שריפטען, ווערד ערזוכט, דאסס מיט וואסער פערדיגטער שפיריטוס אים נראפסען מאסטע אלס בראנטווינ-נעטראנק בעזטעט ווערד אונד דאסס דיעזער מיסס-בריעך זאיאהר פאס מאנטאטליכען אלס מאראל-שען שטאנדפונקט אייא דיא איניאהרינגער דעם לאנ-דעס שאדליך ווערקט; נאכדעם פערנער דיא אים נעגעבענען דעם שאנקרגנאלדעבעס בעלאסטענען שאנקבעדעבעמנגען נייבעזוטעטער אונד נעטיגדען אן אידרען אינגנפטען נראפסען שאדען עולדיגען; דאלטע איך עס פיר אנבעדינגט נאטהוונדיג, פיר איינע אלטע מאראטאט צו ארזען. דאסס בייא אינבעריהרונג דער נעוויסבפיהיטיס דער אנ-צייגקקמאסטע נעבראוך דעם שפיריטוס אלס גע-טראנק דיא מאנליך בעשראנקט ווערד. נאך פאראנ-גראף 36 דעם נעוויערבנגעעטצעס איטט עס דעם ווייטקנגסבייט דער דעגעגע אינבעדלאסטען ווא-דען. איך דיא פיר פרייא ערקלארטען נעגעבבע-צייגטע, ווען דערען נאטהוונדיגקייט פארהאנדען איטט, אן קאנצעסאנסבריעבבנגען צו בעדען.

אן פאלגע עגטשלוסسעס דעם אللערהאכס-בטען גנאדענסטען קאנגס אם 28. אפריל 1861, אינ-מער קאנבעגטסקאנצלייא צ. 1355 ווערד הייטע פעסטגעשטעللט: דאסס נאכדעם אللערהאכסט פערארדנגט ווערדע, דאסס שטרענגע דארבייט גע-ווען ווערדע, דאסס דער הארדעל מיט שפיריטוס נכט צום ווערטהסנעטאפט גנטארטע, אונד דיא קויפליטע דען שפיריטוס אינבער דיא נאסטע אונד אן פע-ווגגלטען פלאטען נכט פערקויפען; — ווערד דער 11. פונקט דער שטאטטהאלטערי-פערארדנונג פאס 5. יאנואר 1859 הייטיגט אויססער קראפט ערקלארט אונד ווערדען דיא קויפליטע אן שטארטען אונד ארטשאפטען פאן איבער 2000 זעللען נעגייאנגען, דען שפיריטוס אין דער פאللע נור אין פלאשען, פערזוכטען מיט אחרעם ווענגל אונד אחרער הא-דעللספירמא, אונד מיט קיינעם זיך אייא אינען גראפסערען אתהאלט ערשטרעקקענדען מאסטע אللס איינעם ווייגער פערטעל, צו פערקויפען, אונד ווערד עס פערבאטען, שפיריטוס אין דאס דורך דען קוי-פער אין דאס נעשאפטסלאקאל געבראכטע געשירר איינצושאנקען, דיא פרעמדען געשירדע צו פערקאר-קען, צו פערזענדען, זא איך דיא לעערען מיט פאللען פלאשען איינצוטייטען.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

קאנגורז.

דיא מאראשזאשארהעللער שמאטס-קווא-אנטע איזט, נעמיינדע, דערען שטאטטגען אויף באוים דעם שللען עזיך בעריהען, שרייבט הוטטיט צוט בעזוגע-צונג דער האבבנעגר-שטעللע איינען קאנזוהן איזט.

מיט דיעזער שטעللע איזט אין פיקסום פאן יאהרליך 600 פל. דאנן 200 פל. קוייארטערפיישא-לע, אויסערדעם דיא פאס אויסשיססע פעסטגעזעטצ-טען עמאלומענטע, דיא פאס נעפערטיגטען פאר-שטאנדע צו ערפאהרען זינד, פערבונדען.

בעזוגבבער דיא פאן 3 אונגערגאנגען דאבבר-נגן תתרות בעזוטצען, צור פיהרונג דער מאטריקען בעפאהנען זינד, אויסערדעם אבער קאנצעלפאר-טראגט אן אונגאריישער אונד דייטשער שפראבע צו האللטען אם שטאנדע זינד וויللען איהרע מיט דאקומענטען נעהאריג פערזוהענען נעוויסע נעבסס אנאבבע אחרעם אللערעם אונד פאמיליענשטאנדעם בין 8 טען נאוועמבער 1887 אן דען נעפערטיגטען פאר-שטאנד אייזענדען.

דער פאסטען איזט אם 1-טען מארץ 1888 אנ-צוטרעטען.

צום פראבעפאהרטראג ווערד זיר דער דוזקט בערופפענע צוגللאסسען אונד ערהאللט בللאם דער אקצעפטרטע דיא דייטשפעען פערזוכטע.

Máros-Vásárhely, 6. Oktober 1887.

JOHANN SCHWARZ, Präses.

M. BREUER, Gemeinde-Notär.

קאנגורז.

בייא דער איזר. מוטטערגעמיינדע צו ק א-ש ו י איזט דיא שטעللע אינעם שיחט ובדק מיט דעם יאהרللען געהאלטע פאן 600 פל. א. ו. צו בזעטצען.

בעזוגבבער, פאן דענען נעזוגטטט ווערד, דאסס דיא אלס קוראה, בער תפלה אונד מוהל צו פונגדען נאאגעגעטט זיין, דאבען אירדע מיט צוגיססען א-בער אלטער, פאמיליענשטאנד אונד קוואליפיקא-ציאן פערזוהענען נעזוכט בין 15. אקטאבער ל. י. אן דאס נעפערטיגטע פראזידיום פאראטפייא איינ-צוזענדען.

ק א ש ו י, 26. סעפטעמבער 1887.

Dr. JAKOB MOSKOVICS,

Präses der Kaschauer isr. Muttergemeinde.

קאנגורז.

בייא נעפערטיגטער איזט. ארטהראקסען איזר. נעמיינדע איזט דיא שטעللע אינעם מוטטי-נען נ מ ר א-ל ע ה ר ע ר ם. זעللבער דער אונ-גארישען שפראבע אן ווארט אונד שריפט פאللל-קאמען מאכטע אונד ערזוגטעللל בעפאהיגט וויא, אויך פראפאגען פאלקסטיליאנטערריכט צו ערטהיי-לען, בין ערדע אקטאבער ל. י. צו בעזוגצען. — יאהרליכער גהאלט 500 פל. שפעזען ווערדען נור דעם אקטיפטרטען ערזוגטצט. אפערטע ווערד בין 20-טען דיעזעס מאנאטס צו ריכטען אן דיא אר-דעססע:

מאריטץ בערנפעלד.

פראזעס. גראס-טאפאלטשאן.

MORITZ BERNFELD, Gross-Tapolcsány.

(מארין וואחרמאן) געהאלט צו דען מיטלערען יעגעם איסשיסמעס. וועלכען דאס אבגעארדנעטען נעגעהיו צור פארבייטונג דער אן ז. מאיעסטאט דען קאנג אלס אנווארט איף דיא טרהאנערעצ ריכטערוואלדעסטר געוואהלט האט.

(דיא קראקויער לאנדעס-אויסשטעלונג) איזט בעריישט גע-שלאסען. דעזעלבע וויזט איין דעפיציט פאן 3,000 פר. איף.

(רוסישע שפיאנע אין נאלי-צין.) יאהרענד דעם פפערדעמארקטעס אויר צור לאנדעס-איסשטעלונג אין קראקוי ווילטען דארט מעהרערע האנדערע רוסישע אפפי-צירע איהרע יאהרע. דאדאס איר פיאטראי — דארנטער איך דער אבערסט איינער ארטילעריע-בריגאדע — אלס פפערדהאנדלער פערקליידעט. דיעזע טהאטסאכע האט מאן ערסט שפאטער ענטדעקקט. נאכדעם דיא רוסישען אפפיצירע קראקוי בעריישט פערלאסען האטטען.

(דיא אונגארישע ליטעראטור אין גאליציען.) דיא פאלנישען צייטונגען פערלאנגען דיא עפרישונג איינער ליטע-ראטור פיר אונגארישע לעזעראיין אין דען אינ-ווערטאטען אין לעמבערג אונד קראקאו.

(דען בריעף דעס שאמא-דיער אבערגעשפאנס) אן דען מינ-מער דעס אונגערן האט דער בודאפעסטער אריא-לאט פראגן ווארנאי דעס „עריעטעריעס" צור פעראפפענטליכונג איבערגעגעבען. דיא אם מאג-מאג אין קאפאשוואר שטאטטגעפונדענע נעגעראלפעריאמלונג דעס שאמאריער קאנטיטאטס האט איבערגעגעבען מיט 233 נעגען גיר 13 שטימען דעס אבערגעשפאן טאלדיאן דאס פאלדסטע פערטרויען איינ-געדריקקט.

(איינען קרייצער איבער-שיסס) האט דאס בארשעט דעס קאמיטאטס טאראנטאל איפצי-ווייזן. דיא איסאבען דעזעס קאמיטאטס אין דער לעטצטען פעריאדע האבען נאמליך 164,883 ,גולדען 82 קר. בעטראגען. דיעזע שטעהען איינאהמען אם בעטראגע פאן 164,888 גולדען 83 קר. געגענאבער.

(איינע גלייקבערעכטיגונגע נומער.) פארגעע יאבע יאהרענד אין גאנצען 155,000 גולדען אלס געוויזע איף דיא נומער 47 איסנפאלגט. וועלכע אין דער אפטער לאטעריע געגאנגען יאהרענד. דיא איבצאהלונג מיססען יעגען דעם אנדראנגעס אונסער פאליציילימער איפ-וכט ערפאלגען.

אייגענענדעס.

I.

בה

פת עיר הקודש ירושלם תוב"ה תשרי תרסם לפ"ק.

געעהרטער הערר רעדאקטאר:

אין דער נייען ירושלים פעסטער צייטונג מיים יא אלוה דמכר נגיד 101 לעזען וויר איינע נאטיץ אונטער דעם טיטעל „תמורת תורה אינר עץ עבות", יואהרן דיא אידעע אנגערעגט ווירד, צור אינטער-שטיצונג דעס עהרווירדיגען פערפאסערס דעס עריואהנטען ווערקעס סעפאראט-אבדרוקס דעס אינצעפיהרען.

הרבנים הגאונים מרהלי בולהלי הי"ו ועהען זיך פערפליכטעט, נעגען אינע אלכע צוטיטונג צו פראטעסטירען, וועלכע נעגען דיא תקנות הכולל איזט אינע אינגען אייסר המור מגאיז אדן זיך אינ-וואלווירט, הרב בעל המחבר ספר הנוכר ועלבסט פראטעסטירטע נעגען דיעזע פארשלאג אין איינעם אן דאס נעגאנגע בראבט געריכטעטען שרייבען, כי הצדיקים לא ישלחו ידיהם בעולתה הי"ו דען בעפאראט-ביכסען פיר יחידים, ווען אויך מבני בולהלי שארענען דען בלל אביני הכולל, אין יעגער מבני בולהלי דער איינע אינטערשטיצונג בעגאבהיגט אונד דערוועלבען ווירדען איזט, ווייזר איזט דען ביכסענגעלדערען דיא אין דיא נעגייהרט-קאססע פלייססען איז ואשה, יתום ואלמנה, לפי ערכם ומספר אנשי ביתם אינטערשטעצט. יאן אדם ויבח לשתי שולחנות.

אם מיט דיעזעם איסור הקדמונים אונד תקנת הכולל איזט יעדען נייט לב בעראנגעגאבען ע"-ז ווען ווייר זיא, פערעהרטער הערר רעדאקטאר, אין איהרעם געשאטצטען בלאטטע דיעם צו פער-אפפענטליכען נור קהל עדת ד' דאסס סעפאראט-ביכסען פיר יחידים וועלכע אין בתי מנסיות ובתי תפלה נאך בבתי יחידים עקסטירען דירפען, כי הוא מצות הבאה בעבודה. וכל עם ד' ישמעו ויראו האיסור הדשון הרכון על קופות יחידים.

וכל השומע יחידים מאת ד' מן השמים ויכה לראות בכוחות צון ווישולם כו"ר.

האבאבטענספאלל בטם כל הכולל

יעקב משה קרויז.

סופר הכולל. — (ווענער.)

II.

בה"א האוני. סאפלאנצא.

געעהרטער הערר רעדאקטאר:

ווייא איך הארץ, זאללען 2 מארטאראשעד אינדווידוען אין ווענענבוריגען אונטער דעם בעטרי-גערישען פאריאנדע געלד אנמעלד. דאסס אדמיר הרה"ג הצדיק מוה"ר יעקב מאיר ווייסס מסאפינקע שליטא איין חובר הדיקמען דאססען ווייללע אונד וא מיט דער אנמעלונג פאן פראנטיראנטען איף דעזעס ווערק בעטרייט האבע. דיא ביידע לאקקען דעם פיכלידעס איף נייזר געפאלשטער ראנטע-טע געלד הערייס.

איך ערוויבע וא הוערטיגע האפליכסט אים נאמען של הה"צ שליט"א דעם אין איהרעם ווערה געעהרטען בלאטטע צור ווארונג מיטטהיילען צו ווייללען.

כ"ד יחודו הדו"ש ומכבדו ומוקירו בערבו הרב ומכבדו בנטה"מ.

הק' יעקב בלעד

נאמן בית אדמו"ר שליטא.

ברעיפע דער רעדאקציאן.

הערן ל' ד' אין ל. דיעזעם גלייכנעס איזט דען ווערען דעם ווערטיגען רובנער מגיד ענטנאמעס: ער האטטע האסוערבע ווערי מיספעגר איף דען פסוק „הנר שפחת ה' אדם חפש כל חדרי בטן" אונטערגעגעבען. אינדעמען זאלל אייז ווילנער מאלל זיר מראטוואלליר ווראיינגעס אינד אפ דעם פראגער בית דין אייף דיא אין דעם גלייכנעס עריוואהנטע ווייזע צור אייסראגונג געלאנגט זיין.

הערן ס' אין א. זיא ווילנען „שווערערע" ראטהער אונד „הידות": צוגען זיא אדוא אי דעם אין הייטיגר נומ-מער עשעיגענדען אוידע פערטיגייס. בעטרעפען ווילנען ווייר אידנזו אנדר. דאסס דיא לאיזונגי ניכט אללגעמיין אינגעיראשען, זאנדערן בוי אינס קליינסטע דעטאיל דורכ-נעפהרט זיין מיססען.

הערן ב' נ' אין ש. ל. דער אבאנענטענאפפייר דע-„ווענער אללגעמיינען צייטונג" פיר יאמסטליכע דייא אייסנאבען בעטראגט אין דער פראוווינץ נור ווענס גולדען, וואהרענד דיא אנדערען אהנליכען נאפפטן פאליטישען בלאטטער פיר כלאס צוויא אייסנאבען טאגליך, ווענען בוי אינס קליינסטע דעטאיל דורכ-נעפהרט זיין מיססען.

הערן ב' נ' אין ש. ל. דער אבאנענטענאפפייר דע-„ווענער אללגעמיינען צייטונג" פיר יאמסטליכע דייא אייסנאבען בעטראגט אין דער פראוווינץ נור ווענס גולדען, וואהרענד דיא אנדערען אהנליכען נאפפטן פאליטישען בלאטטער פיר כלאס צוויא אייסנאבען טאגליך, ווענען גולדען דאססען. — אין „נעפ-ינעלפטעס וואיש" ווילנען ווי אונג צווייפעל אן דיא תלמידישע זאטצונג „עד כאן תחום שבת" לעזנגס.

הערן " ק' אין פ. ווראנטען: ווייר פעזטליך בעזוכנגס.

הערן א' ס' אין פ. ווילס שע"ר ון-לאטזעל וואהל פערווענדבאר, אבער ווייר בייגען ווילנען אין אינזערעס בלאטטע ניכט.

הערן י' ז' אין ביזואנאי. דאס פאן איהנען גענאנגע שע בלאטטע איזט אינז אינבראנאנגס.

ראטהזעל.

(פאן הערן מ. ד. אין בודאפעסט.)

דאס נאנצע איזט אין ווילקאי ביאס:
מאיזינע איזטיס: מאיר לוין, פאלד נאפפס.
אונד דאס ערסטע מיסס דאס נאנצע רוהן,
אינבעזשאפפענס בלייבטיס, עס האט נכסס צו טהון.
דאס ערסטע פערלייהט דעם צווייטען הערען,
אונד דענאך איזט עס דאס ערסטע עכען.
וועלכעס דעם צווייטען נעדייהען הונדערט,
זיין ווייקען אונד שאפפען שטעטס פערטיגדערט.

חידה.

I.

(מאת החכם מיכל ראזנפעלד, דאבראמיל.)

כי מלכים ימיכו,
בלעדי הן ומיכו.
לא כן הוא רוח הלאים,
גם בלתי יקום האוים.
בעיב בבוקר ובערב
לא תראינה אותי עינים:
בקשני בליל צלמות ואיפל,
שם תמצאני, גם בלבן ותיפל.
יאם תבקש, קורא, להכירני,
הוה כבן קיש
נבוה מכל איש
משכמי ומעלה הנני.

חידה

II.

(מאת מ. ד. בודאפעסט.)

חתנים רבים בכל שנה ושנה
מכבדים אותי בסיחר ובמנה.
נסה אך בראשון להמעיטני
ובחכמה מתח שדי ליחדני.
הן לוראת אלקים מחר תהיני.
חשני הוא ראש בכולה שלי
והראשון הן הוא השלישי בי:
בינהם עיסר עני ומך.
אית דלת בעצרי, כי הוא דך.
אם בשלש אלה תבוש בעין חודרת,
תמצא את המלה אחרי נאמרת.

אייפלאזונג דער ראטהזעל אין נו' 112.

דעם דייטשען:

טהראן, רעדע, טהראנרעדע.

II. דעם דייטש-העבראישען:

אגל דגל, סגל, עגל, רגל.

דער חידה:

מנחם (כי רחק ממני מנחם), נח.

ריכטיג האבען געלאזט:

אללע ד' ר' יא: דיא הערען יאזעף אדלער — בע-רענאס, ס. א. ווילהאנאנז — שאקאי.

דאס ד' ר' ש ש ע: מאדאמע ערנעסטינע נוסבאמען — פאריא-ענגש.

דיא ח' ר' ח: הערר י. ח. קראן — סינסקיכען.

נאכטראג:

צור ראזונג פאן נומ' 111,

דיא רעכנונגסאויפגאבע האט נאך געלאזט: הערר מאיר לוין — מ. קאסאן; דיא חידה: הערר יאזעף זאכס — כרואנאי.

פרייטאגס-פאללילטאן.

פרייד נוואכע איינעס הויזירערס.

I.

עס וואר איין שאנער מאי-מאיגען, דיא זאנגע וואר זאעבען פראכטיג איסגענאנגען, אלס יאקאב, מיט איי-נעס שווערטי בוגדעל, אין וועלכעס אללערהאנד וואאריגן